

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 704

van **KATHLEEN KREKELS**

datum: 10 juli 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Buitengewoon onderwijs - Capaciteit

We ambiëren kwaliteitsvol onderwijs voor elke leerling omdat excellent onderwijs de belangrijkste hefboom is om elk talent te ontwikkelen. Ook kinderen met zorgnoden verdienen een kwaliteitsvolle begeleiding. Voor veel kinderen met speciale onderwijsnoden blijft het buitengewoon onderwijs het best geschikt om de best mogelijke omkadering te bieden.

In 2020 moest er voor het schooljaar 2020-2021 in het Antwerpse voor het eerst online aangemeld worden voor scholen in het buitengewoon basisonderwijs. Ouders laten zo weten in welke school of scholen ze hun kind willen inschrijven. In de regio van Antwerpen zijn de cijfers onrustwekkend. Bijna de helft van de leerlingen met een beperking, die een verslag hebben voor een school voor buitengewoon onderwijs, vindt geen plaats.

1. Kan de minister voor de afgelopen vijf schooljaren de absolute cijfers en de relatieve cijfers ten opzichte van het totaal aantal kinderen in het buitengewoon onderwijs bezorgen van het aantal kinderen dat in het betrokken schooljaar werd geweigerd?

Graag een opdeling per provincie, per type en met het onderscheid tussen lager en secundair onderwijs.

2. Kan er in de cijfers ook een onderscheid gemaakt worden van het aantal weigeringen in stedelijke en buitenstedelijke context?
3. Wat was de reden voor weigering?
4. Wat zijn de prognoses voor de toekomst?
5. Wat zijn de implicaties voor de leerlingen en ouders indien er geen plaats wordt gevonden in het buitengewoon onderwijs?
6. Welke conclusies trekt de minister uit deze cijfers met betrekking tot zijn beleid?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 704 van 10 juli 2020

van **KATHLEEN KREKELS**

Een schoolbestuur dat een leerling weigert, moet haar beslissing binnen een termijn van vier kalenderdagen meedelen aan de ouders van de leerling en aan het lokaal overlegplatform (LOP) aan de hand van een mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving (MNGI). Als de school of de vestigingsplaats gelegen is buiten het werkgebied van een LOP, moet het schoolbestuur de niet-gerealiseerde inschrijving aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) meedelen.

AGODI rapporteert over het aantal mededelingen niet-gerealiseerde inschrijving die ze ontvangen heeft en geregistreerd heeft:

- Eén leerling kan geweigerd zijn in meerdere scholen.
- Een leerling kan initieel geweigerd zijn in een school voor buitengewoon onderwijs maar nadien alsnog ingeschreven raken in die school of een andere school.

Onderstaande gegevens over het aantal geregistreerde mededelingen van niet-gerealiseerde inschrijving in het buitengewoon onderwijs door AGODI moeten met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden. Scholen sturen niet altijd een kopie van een MNGI door naar het LOP of naar AGODI. Zo stelt AGODI vast dat de meeste MNGI's van een beperkt aantal instellingen komen. Een stijging van het aantal MNGI's kan daarom ook wijzen op een betere melding aan AGODI.

1. Onderstaande tabellen zijn gebaseerd op analyses op schoolniveau. De leerlingenaantallen betreffen telkens gegevens van de teldatum van 1 februari van het desbetreffende schooljaar. Scholen voor type 5 moeten geen capaciteit bepalen. Gezien de eigenheid van dit type, houd ik het daarom buiten beschouwing van mijn antwoord.

Gegevens over type 1 en type 8 werden samengevoegd tot type basisaanbod om de vergelijkbaarheid over de jaren heen te vereenvoudigen. De gegevens over het basisonderwijs werden opgesplitst in kleuteronderwijs en lager onderwijs.

Tabel 1: Absolute aantallen MNGI buitengewoon onderwijs van de vijf laatste schooljaren, opgesplitst per provincie en per onderwijsniveau.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Antwerpen					
Kleuteronderwijs	43	34	57	37	151
Lager onderwijs	103	62	75	214	484
Secundair onderwijs	54	22	2	84	137
Brussels Hoofdstedelijk Gewest					
Kleuteronderwijs	0	3	3	0	0
Lager onderwijs	0	2	5	0	0
Secundair onderwijs	0	0	3	0	13

Limburg					
Kleuteronderwijs	0	0	0	0	0
Lager onderwijs	0	0	0	0	1
Secundair onderwijs	0	0	0	0	0
Oost-Vlaanderen					
Kleuteronderwijs	2	25	23	32	46
Lager onderwijs	21	64	97	68	106
Secundair onderwijs	29	45	33	31	120
Vlaams-Brabant					
Kleuteronderwijs	0	0	0	0	0
Lager onderwijs	1	0	0	0	18
Secundair onderwijs	0	1		0	2
West-Vlaanderen					
Kleuteronderwijs	0	2	2	5	7
Lager onderwijs	8	30	18	35	32
Secundair onderwijs	3	24	25	76	98
Totaal	264	314	343	582	1215

Bron: AGODI-databanken, geraadpleegd op 18/08/2020.

Tabel 2: Percentage MNGI in het buitengewoon onderwijs t.o.v. het aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari in het betreffende schooljaar van de laatste vijf schooljaren, opgesplitst per provincie en per onderwijsniveau.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Antwerpen					
Kleuteronderwijs	7,5%	5,7%	10,0%	6,1%	23,1%
Lager onderwijs	1,4%	0,9%	1,1%	3,0%	6,7%
Secundair onderwijs	0,9%	0,4%	0,0%	1,4%	2,3%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest					
Kleuteronderwijs	0,0%	2,1%	2,1%	0,0%	0,0%
Lager onderwijs	0,0%	0,3%	0,8%	0,0%	0,0%
Secundair onderwijs	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	1,9%
Limburg					
Kleuteronderwijs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lager onderwijs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Secundair onderwijs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Oost-Vlaanderen					
Kleuteronderwijs	0,5%	6,3%	5,4%	6,9%	8,9%
Lager onderwijs	0,4%	1,2%	1,9%	1,3%	2,0%
Secundair onderwijs	0,6%	1,0%	0,7%	0,7%	2,5%
Vlaams-Brabant					
Kleuteronderwijs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lager onderwijs	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%
Secundair onderwijs	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%

West-Vlaanderen					
Kleuteronderwijs	0,0%	0,6%	0,6%	1,3%	1,7%
Lager onderwijs	0,2%	0,6%	0,4%	0,7%	0,6%
Secundair onderwijs	0,1%	0,6%	0,6%	1,8%	2,2%
Totaal	0,5%	0,7%	0,7%	1,2%	2,5%

Bron: AGODI-databanken, geraadpleegd op 18/08/2020.

Tabel 3: Absolute aantallen MNGI in het buitengewoon onderwijs van de vijf laatste schooljaren, opgesplitst onderwijsniveau en type/opleidingsvorm.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Kleuteronderwijs					
BKO Kleuterklas type 2	20	14	13	10	80
BKO Kleuterklas type 3	0	2	3	3	6
BKO Kleuterklas type 4	1	0	0	0	17
BKO Kleuterklas type 6	0	0	0	0	0
BKO Kleuterklas type 7	16	27	17	16	20
BKO Kleuterklas type 9	8	21	52	45	81
Lager onderwijs					
BLO Lager onderwijs type 2	26	10	13	34	63
BLO Lager onderwijs type 3	0	10	11	21	30
BLO Lager onderwijs type 4	2	1	0	2	16
BLO Lager onderwijs type 6	1	0	0	0	0
BLO Lager onderwijs type 7	13	39	40	40	25
BLO Lager onderwijs type 9	24	64	92	87	270
BLO Lager onderwijs type BA	67	34	39	133	237
Secundair onderwijs					
OV 1	14	6	7	18	60
OV 2	1	8	0	5	1
OV 3	15	5	6	8	19
OV 4	56	73	50	160	290
Totaal	264	314	343	582	1215

Bron: AGODI-databanken, geraadpleegd op 18/08/2020.

Tabel 4: Percentage MNGI in het buitengewoon onderwijs t.o.v. het aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari in het betreffende schooljaar van de laatste vijf schooljaren, opgesplitst per onderwijsniveau en per type/opleidingsvorm.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Kleuteronderwijs					
BKO Kleuterklas type 2	2%	1%	1%	1%	7%
BKO Kleuterklas type 3	0%	2%	3%	3%	5%
BKO Kleuterklas type 4	0%	0%	0%	0%	8%
BKO Kleuterklas type 6	0%	0%	0%	0%	0%
BKO Kleuterklas type 7	7%	12%	8%	8%	10%
BKO Kleuterklas type 9	4%	6%	11%	7%	12%

Lager onderwijs					
BLO Lager onderwijs type 2	1%	0%	0%	1%	2%
BLO Lager onderwijs type 3	0%	1%	1%	1%	2%
BLO Lager onderwijs type 4	0%	0%	0%	0%	2%
BLO Lager onderwijs type 6	1%	0%	0%	0%	0%
BLO Lager onderwijs type 7	1%	3%	3%	3%	2%
BLO Lager onderwijs type 9	1%	2%	3%	2%	5%
BLO Lager onderwijs type BA	0%	0%	0%	1%	2%
Secundair onderwijs					
OV 1	0%	0%	0%	0%	1%
OV 2	0%	0%	0%	0%	0%
OV 3	0%	0%	0%	0%	0%
OV 4	3%	3%	2%	5%	7%
Totaal	0,5%	0,7%	0,7%	1,2%	2,5%

Bron: AGODI-databanken, geraadpleegd op 18/08/2020.

2. Voor de stedelijke context vergelijken we de MNGI van de scholen buitengewoon onderwijs in de 13 Vlaamse centrumsteden met de MNGI van de scholen buitengewoon onderwijs daarbuiten.

Tabel 5: Absolute aantallen MNGI buitengewoon onderwijs van de vijf laatste schooljaren, opgesplitst binnen/buiten centrumsteden en per onderwijsniveau.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Geen centrumstad					
Kleuteronderwijs	3	12	10	12	104
Lager onderwijs	53	46	26	86	277
Secundair onderwijs	26	1	3	2	55
Centrumstad					
Kleuteronderwijs	42	52	75	62	100
Lager onderwijs	80	112	169	231	364
Secundair onderwijs	60	91	60	189	315

Bron: AGODI-databanken, geraadpleegd op 18/08/2020.

Tabel 6: Percentage MNGI t.o.v. het aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari in het betreffende schooljaar van de laatste vijf schooljaren, opgesplitst binnen/buiten centrumsteden en per onderwijsniveau.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Geen centrumstad					
Kleuteronderwijs	0,3%	1,1%	0,9%	1,0%	7,7%
Lager onderwijs	0,3%	0,3%	0,2%	0,5%	1,7%
Secundair onderwijs	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%
Centrumstad					
Kleuteronderwijs	5,0%	6,1%	8,9%	6,9%	10,3%
Lager onderwijs	0,9%	1,2%	1,9%	2,6%	4,0%
Secundair onderwijs	0,6%	1,0%	0,6%	2,0%	3,2%

Bron: AGODI-databanken, geraadpleegd op 18/08/2020.

3. Over de 5 schooljaren heen, zijn er slechts 125 MNGI waarvoor een andere reden dan capaciteit werd gemeld.
4. AGODI kan hier geen prognoses over maken omwille van onderstaande redenen.

Daar waar wordt beslist om gezamenlijk aan te melden stelt AGODI vast dat dit in eerste instantie leidt tot een stijging van de niet-gerealiseerde inschrijvingen. Schoolbesturen hebben tot 15 november 2020 de tijd om een aanmeldingsdossier in te dienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten. Het is afwachten hoeveel schoolbesturen zullen beslissen om voor de organisatie van de inschrijvingen voor 2021-2022 gebruik te maken van een aanmeldingsprocedure.

In het najaar van 2020 voorziet AGODI ook de nodige aanpassingen aan de leerlingendatabank Disicimus zodat scholen via hun schoolsoftwareprogramma de mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving digitaal kunnen registreren en doorsturen. Dit zal leiden tot minder planlast waardoor we hopen dat scholen de MNGI correcter zullen melden.

5. Ouders kunnen ook een vraag tot bemiddeling stellen aan het lokaal overlegplatform (LOP) met het oog op een inschrijving in een andere school.

Als ouders een mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving ontvangen n.a.v. een vraag tot inschrijving voor hun kind, dan kunnen zij hun kind alsnog inschrijven in een andere school voor buitengewoon onderwijs waar er nog plaats is. Mogelijks kan de leerling later nog ingeschreven worden alsnog opgevist in een school voor buitengewoon onderwijs waar hij initieel geweigerd was.

Ik heb via OD XXX de mogelijkheid voorzien om deze leerlingen in overcapaciteit in te schrijven in een school voor gewoon onderwijs.

6. Ik stel vast dat er op bepaalde plaatsen en voor bepaalde types in buitengewoon onderwijs een grotere vraag is dan de bestaande capaciteit kan dragen. Een capaciteitstekort was eind vorig schooljaar het meest duidelijk in de stad Antwerpen, waar aanmelden leidde tot een zeer hoog aantal weigeringen in het buitengewoon basisonderwijs.

Na overleg met de lokale onderwijsverstrekkers, de Antwerpse schepen van onderwijs en haar medewerkers, werd beslist om waar mogelijk bijkomende noodcapaciteit in te richten. Er werd ook bekeken waar een aanvraag tot financiering vanuit Agion hierbij soelaas kon bieden.

Bovendien besliste ik om voor alle scholen buitengewoon basisonderwijs een hertelling toe te passen op 1 oktober 2020, zodat scholen die meer leerlingen opnemen dan vorig schooljaar hiervoor ook de nodige personeelsmiddelen toegekend krijgen.

Verder is het belangrijk om naast de cijfers van het aantal weigeringen ook te kijken naar het landschap buitengewoon onderwijs, welk aanbod er waar voorhanden is. Om in de toekomst tijdig te anticiperen op de bestaande en te verwachten capaciteitsbehoeften in het buitengewoon onderwijs zal als onderdeel van de geplande update van de capaciteitsmonitor in de loop van 2021 – naast een aanbodbevraging op maat van het gewoon onderwijs – ook werk gemaakt worden van een aanbodbevraging op maat van het buitengewoon onderwijs. Naast de vraagzijde van buitengewoon onderwijs, zal dus ook de aanbodzijde in kaart worden gebracht.

We maken deze regeerperiode (2020-2024) in totaal 360 miljoen euro vrij voor bijkomende capaciteit in onderwijs. Bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2022-2024 kunnen de onderwijsverstrekkers, waar dat wenselijk is, anticiperen op de te verwachten capaciteitsbehoeften in het buitengewoon onderwijs, door bijvoorbeeld prioriteit te geven aan de verdere uitbouw van bestaande campussen of de oprichting van nieuwe campussen waar zowel gewoon als buitengewoon onderwijs een aanbod

hebben. Dit is ook opgenomen in de conceptnota voor het masterplan scholenbouw die op 10 juli 2020 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

Daarnaast is op de meerjarenplanning voor begrotingsjaar 2020 reeds een bedrag van ruim 7 miljoen euro verdeeld over de onderwijsnetten die prioritair kunnen worden ingezet voor extra capaciteit in het buitengewoon (basis)onderwijs.